కర్మ సిద్ధాంతం

మంచి నీళ్లకి బిందెతో పుల్లమ్మా, ప్రాత: స్నానానికి రాగిజారీతో పేరక్కా తెల్లవారు ఝూమున నీళ్లాటిరేవులో కలిశారు. పేరక్క అడిగింది.

"అయితే పుల్లా! నాకన్నా పదిహేనేళ్లు పెద్దదానివి. నెత్తిమీద కరవై ఏళ్లొచ్చాయి. ఇంకా నీ కెప్పుడొస్తుందే జ్ఞానం? వెధవ సంసారంతో ఎప్పుడూ జలగలాగ కొట్టుకుచస్తే ఎలాగ? ముందుదారి చూసుకో అక్కర్లేదుటే?"

"ముక్తి మార్గాన్ని పడితే మంచిదే! అయితే అదెంతటివాళ్లకక్కా! తీరిక ఉంటేనా? ఎంత చీకటితో లేచినా తెమలవు పనులు. ఇంట్లో పాచి, వీధిలో పాచి, మంచి నీళ్లు, పిల్లలకు చద్దెన్నాలు, ఇన్నీ పూర్తిచేసి పెదా పొయ్యి మీద దబ్బుని అవుతుంది కదా అని వొందుతాను. పదీ కొట్టగానే పీటెక్కి పీక మీద కూచుంటాడు నా కొడుకు. ఉమ్మగిల్లని అన్నం, ముక్కలుడకని పులుసు, పాపం!, తిని ఆఫీసుకి పోతాడు. ఏ మాట కామాట అనాలి కదూ, నా కొడుకే పల్లెత్తుమాటాడడు. ఇహను మధ్యాహ్నం నడ్డివాల్చడానిక్కాదు సరేకదా కోడికునుక్కైనా ఆసరాలేదు. పప్పులు బాగు చేసుకోడమో, పిండి విసురు కోడమో ఏదో ఆ వేళకి పని ఉంటూనే ఉంటుంది. వ్యవధిలేదు!" అని బాదరాబందీ చెప్పుకుంది పుల్లమ్మ.

"చాకిరీ! వెధవచాకిరీ! చేస్తే ఎంతేనా ఉంది సంసారానికి. సంసారమే పుల్లా! ఇదంతా సంసారమే! ఏమన్నాడు? కౌపీన సంరక్షణార్థాయ అయం పటాటోపః అన్నాడు. కోడళ్లు వచ్చేకా ప్రాణానికి సుఖం లేకపోతే ఇంకా ఎప్పుడు? మొగుడు చచ్చినా, పిల్లలు ప్రాజ్ఞులైనా కూడా యీషణత్రయాలు కట్టెకి వొదలకపోతే ఇంకా ఎప్పుడే?" అనడిగింది పేరక్క. సమర్థురాలు కాబట్టి అడిగింది.

పేరక్క మహావేదాంతి. ఇంట్లో కోడళ్లకి పని పాటలో పూలికపుల్ల సాయం చెయ్యదు. కాళ్లు జాపుక్కూర్చుని అడ్డమైన చాకిరీ చేయించుకొంటుంది. మనమణ్ణి తెల్లారగట్ల లేపి పొరుగింటి వాళ్లింట్లో దేవకాంచనం పువ్వులు దొంగతనంగా కోయించుతుంది. బియ్యం పెట్టి సజ్జడు పువ్వులు వాడికగా కొంటుంది. ఇంట్లో నందివర్ధనం పువ్వులు బుట్టడు ఏరుతుంది. దర్భాసనమెక్కి సహస్రనామావళి పూజ భోజనం వేళ వరకూ చేస్తుంది.

లక్షవొత్తులవ్రతం, ఋషిపంచమి నోము వగైరాలన్నీ ఉద్యాపనలు చేసింది. కాశీ వోమాటూ, రామేశ్వరం రెండు సార్లూ వెళ్లింది. శ్రీశైలం, బదరీనారాయణం సేవించి చిల్లర మల్లర యాత్రలన్నీ చేసింది.

ఎవర్నిపడితే వాళ్లని వేదాంత విషయాల్లో టకాయిస్తుంది. వాటిలో సంస్కృతిగల ఘనాపాటీ. భారత, భాగవతాది పురాణాలన్నీ తెలుసు. శ్రీసూక్తం, పురుషసూక్తం వగైరాలన్నీ నాలిక చివరున్నాయి. భజ గోవిందం, శివానందలహరి, శ్రీకృష్ణకర్ణామృతం, యక్షగానాలు, తత్త్వాలు, శివకీర్తనలు, విష్ణు కీర్తనలు వందలూ వేలు కంఠతా. హేమా హేమీల్లో నిలబడి మాట్లాడగల వక్త.

"ఈషణత్రయాలు కట్టెకి వదలకపోతే ఇంకా ఎప్పుడే?" అనడిగింది. పుల్లమ్మ కదంతా బోధపడక పిచ్చి పుల్లమ్మలాగా చూసింది. ఆవిడ సాయానికి ఇరుగమ్మ వొచ్చింది. ఇంత ఘనాపాటి పేరక్కకీ ఇరుగమ్మంటే హడలు.

"పేరక్కా! నువ్వు వెయ్యి చెప్పు, నూరు చెప్పు, జనక మహారాజులాగా సంసారంలో ఉండే సాధించవచ్చు. నువ్వు చెయ్యడమే కాకుండా, ఊరందరినీ ఏవ్రతాలో చెయ్యమని బాధ పెట్టకు!" అన్నాది ఇరుగమ్మ. ఆవిడ సత్సంగి. ఆవిడకి తీర్థయాత్రాభిగమనం, వ్రతాదులూ చేసి వెధవ్వాళ్లు సంసారాలని గుల్ల చెయ్యడం ఇష్టం లేదు. పేరక్క ఎవరింటికెళ్లినా ఎవరితో ప్రసంగించినా ముప్పువొస్తుంది. ప్రతి అడదానికీ వొక వ్రతం పిచ్చి పెడుతుంది.

"ఛాల్లే నువ్వు మాట్లాడకు. నీకూ మా తెలిసినట్టు!" అన్నాది పేరక్క.

"ఆఁ! నీటోడి వేదాంతం నాకూ తెలుసు. పుల్లమ్మా! వెనకటికి ఆచంట దేముడికథ విన్నావూ?" అనడిగింది ఇరుగమ్మ. ఆచంటలో పుల్లమ్మ కొడుకు కొన్నాళ్లు ఉద్యోగం చేశాడు. అంచేత ఆ కథ తెలుసు.

"పరమశివుడు మహా శివరాత్రి పూటా సానింటి కెళ్ళిన వాడికిచ్చేడు మోక్షం. నువ్వు పుల్లా! సంసార తాపత్రయం పడ్డమే మంచిది. ఈ పిచ్చులకి పోకు!" అని ఇరుగమ్మ సలహా ఇచ్చింది.

"తేగా తేగా మంచి సామ్యం తెచ్చావు. బూతుసామ్యం!" అని కుళ్లి కుళ్లి నవ్వి చచ్చింది పుల్లమ్మ.

"పుల్లా! ఏమీ ఎరగని నీకు ఏకాశిచావూ, అన్నీ తెలుసునని విర్రవీగే పేరక్కకి మురికి చావూ తప్పవు. తెలిసిందా?" అంటూ బిందె బుజాన్నేసుకొని వెళ్లిపోతోంది ఇరుగమ్మ.

"నిలబడు! నిలబడి వాదనలోకి దిగి నిలబడు, వెళ్లిపోవడంకాదు!" అని సవాలు చేసింది పేరక్క.

"ఈషణత్రయాలూ నీ మొహమున్నూ! అంత వేదాంతివైతే ఉన్నలొడ్డూ లొస్కూ నలుగురికీ పంచిపెట్టి, కాషాయగుడ్డలు కట్టుకొని సాధువమ్మవైపో. నీతో వాదిస్తే నాకేం ముక్తిరాదు. నోటితుంపర్లు దండగ. ఇంటికెళ్లి పిల్లలకింత అన్నం పెట్టి ఒకరికింత ఉపకారం చేస్తే ఉన్నాది. వెళ్లు. వెళ్లు!" అని వెళ్లిపోయింది ఇరుగమ్మ. ఆవిడ దగ్గర పేరక్క నోరు లేచింది కాదు.

"వెధవముండ ఎక్కడేనా దొరకదా? అప్పుడణుస్తాను దీనిగర్రా. దీనికెలాగా పుట్టగతుల్లేవు. నానోటితోటెందుకనాలి? దీనికి పోగాలం. కాశీ గుమ్మంలోంచి దయాల్బాగు వెళ్ళింది. విశ్వనాథుడి

దర్శనం చేసింది కాదు. కాశీవిశ్వనాథుడు కూడా దీని దెయ్యాలబాగుకి తక్కువేట!" అన్నాది పేరక్క.

"పేరక్కా! నిజంగానే కాశీ వెళ్లడం మానేసిందీ?" అనడిగింది పుల్లమ్మ.

"అయ్యో నిజం! రేపు దాన్నే అడుగు, అదో గొప్పలాగ గుండాడిస్తూ చెప్పు కుంటుంది."

పుల్లమ్మకది పెద్ద పాతకంలాగే కనబడ్డాది. కాశీకన్నా ప్రపంచంలో గొప్ప వున్నాయంటే ఆవిడ ఎలాగ నమ్ముతుంది?

పేరక్క పుల్లమ్మదగ్గర వంద శ్లోకాలూ పద్యాలు చదివి, ఇరుగమ్మని తిట్టి "ముందుదారి" గురించి బోధ చేసింది. కాని పుల్లమ్మ కేం బోధ పళ్లేదు. ఆఖరికి పేరక్కతో మధ్యాహ్నం శివాలయంలో మహాభారత పురాణశ్రవణానికి మాత్రం తెరిపిచేసుకుని వెళ్లదానికొప్పుకుంది. పేరక్క మందలోంచి దారి తప్పి అంధకారంలో పడిపోయిన గొఱ్ఱని మందకుక్కలాగ మళ్లీ తోవలో పెట్టడానికి పూనుకుంది.

పుట్టి పురుషుడు యజ్ఞం చేసేడని పుల్లమ్మ పురాణానికెళ్లింది. కోలాహలంగా ఉంది శివాలయం. మంటపం తోరణాలతో అలంకరించారు. దాని మీద కూర్చుని అట్ట హాసంగా తయారై కాశ్మీరశాలువా కప్పుకొని ఉర్లాం పండితుడు భారత పురాణం చెపుతున్నాడు. గుడి నిండిపోయింది.

పేరక్క పుల్లమ్మతో రావడం ఆలస్యమైనా జనాన్ని తోసుకొని, అందర్నీ నెట్టేస్తూ, మంటపం ముందుకెళ్లి పండితుడికీ వ్యాసపీఠానికి నమస్కారాలు చేసి అందరి మధ్యా ఇరికింది. పుల్మమ్మనీ ఇరికించి కూచోపెట్టింది. పక్క బోడెమ్మలంతా పళ్లు కొరుక్కుని మెటికలు విరిచారు.

"వెనకంత చోటుంది. ఇక్కడే దూరాలా?" అన్నాది సాహసించి ఒక్కర్తె.

"అర్థం చేసుకోగలను గదా అని ముందు కూర్చున్నాను. మీలాంటి దాన్నే అయితే వెనక్కే పోదును!" అన్నాది పేరక్క తెలుకొండిలా నాలికాడిస్తూ. ఆ గోరోజనం జవాబుకీ, ఆ బాబాక్రమానికి ఎవరూ ఎదుర్కోలేకపోయారు. అంతట్లో పండితుడే పేరక్క పక్షం మాట్లాడేరు.

"కూర్చోండి పేరక్కగారూ! కూర్చోండి. జాగా చెయ్యండమ్మా పేరక్క లాంటి వేదాంతులు నలుగురొస్తేనే సభ. ఇప్పుడెంతో నిండువొచ్చింది. 'రెడ్డివొచ్చేడు మొదలెట్టండి' అన్నారుట. అలాగ్గా మళ్లా ప్రారంభిద్దాము" అని ప్రారంభించిన కథావిధానం మొదటినుంచీ మళ్ళా ప్రారంభించారు పండితులు.

"ఒసేపుల్లా! చూశావా! ఈ వెధవలంతా నేను ఉఫ్ అని ఊత్తే ఎగిరిపోతారు" అని అప్పుడు పేరక్క సభాసదులందర్నీ విజయంతో సింహావలోకనం చేసింది. పేరక్క చాలా గొప్పదనుకొంది పుల్లమ్మ.

శాస్త్రులుగారు మకరకుండలాలాడించుకొంటూ సింహతలాటం ముురుగులతో హస్త విన్యాసాలు చేస్తూ శలవిచ్చారు.

"గాంధారి మహాపతివ్రత. నూరుగురు కొడుకుల్ని కన్నాది. దుర్యోధన సంపత్తి ఆర్యావర్తమంతా పేరు పడ్డాది. అలాంటి కౌరవులంతా సమరంలో సమిసిపోయారు. గాంధారి నూరుగుర్ని కన్నా పుత్రశోకం తప్పిందికాదు. చూశారా?

కర్మ తప్పించుకోవడం బ్రహ్మతరం కాదు. శ్రీరామచంద్రుడికి అరణ్యవాసం, భార్యా వియోగం తప్పేయికావు. శ్రీనాధుడంతటి మహా కవీశ్వరుడికి తిలపిష్టం వెల్లుల్లితో విశ్వస్థ వడ్డించగా తిండం తప్పింది కాదు.

పుణ్యపాపాలు రెండూ ఒక్కటే. పాపం చేసుకొన్న వాళ్లు దేహాలై వారి వారి కర్మల ననుసరించి పుడతారు. పుణ్యం చేసుకోడం అంటే స్వర్గలోకానికి టిక్కెట్టు కొనుక్కోవడం. అక్కడికెళ్లిన తరువాత పుణ్యం క్షీణించగానే మళ్లా మర్త్యలోకం సంప్రాప్తిస్తుంది.

అంచేత పుణ్యపాపాలు రెంటికీ ఆశించకుండా భగవంతుడ్ని కొల్చిన వాడికే జన్మరాహిత్యం లభిస్తున్నాది.

కర్మ తెలిసి చేసినా తెలియక చేసినా అనుభవించక తప్పదు. అగ్ని హోత్రంలో చెయ్యి ప్రమాదాన్ని పెట్టినా కాలుతుంది. కందుకాన్ని కొడితే మీదికి త్రుళ్లుతుంది. చేతిలోంచి జారి క్రిందపడ్డా త్రుళ్లుతుంది."

"చూడే పుల్లా! ఘటానికెన్ని ఉన్నాయో?" అన్నాది పేరక్క

"అదేమిటో అంతా గోలగా ఉందే! బోధ పళ్లేదు". అని తల గోక్కుంది పుల్లమ్మ.

"అజ్ఞానికి బోధపడదు. అయితే ఏం చెప్పేడు? చదివిన, వినిన, పఠించిన అన్నాడు. విన్నా కొంత ముక్తి ఉన్నాది" అని చెప్పింది పేరక్క. "పోనీ నాకూ కొంత ఉందికదా!" అనుకుంది పుల్లమ్మ.

గాంధారి పుత్రశోకానికి కారణం శాస్త్రులు వారు శలవిచ్చారు. విశ్వ రహస్యాన్ని సాధించేమన్న వేదాంతోత్తములు ఈ మాత్రం కారణం చెప్పలేరూ?

గాంధారి తొలిజన్మలో గంజి కన్నంలోకి వార్చింది. అది ఎలకక్కన్నం. సళసళ ఉడుకుతున్న గంజిపడి కన్నంలో నూరు ఎలకపిల్లలు కుతకుత ఉడికి చచ్చాయి. తెలియక చేసినా ఆ పాపం ఈ జన్మలో అనుభవించక తప్పిందికాదు.

"అయితే పేరక్కా! ఎలక నూరు పిల్లల్ని పెడుతుందా?" అనడిగింది పుల్లమ్మ .

"బాగానే ఉన్నాయి వెధవ ప్రశ్నలు!" అన్నాది పేరక్క.

"నాకు తెలియక అడిగానే!"

"ఇహ నువ్వు విననివ్వవులాగుంది."

"ఇల్లు నేస్తూ ఉంటే ఎలకగూట్లో ఎనిమిది పిల్లల్ని చూశానే. ఎలక ఒక్కమాటు నూరుపిల్లల్ని కంటుందా!"

"వెధవ ప్రశ్నలు! గాంధారి నూరుగుర్ని కన్నాది. నువ్వెక్కడేనా ఎరుగుదువా? ద్రౌపదికి ఐదుగురు మొగుళ్ళు. నీకున్నారా?"

"ఆఁ, పది మంది మొగుళ్ళని పెట్టుకొని తిరుగుతున్న ద్రౌపదిని నేనెరుగుదును." అన్నాది సమయం కోసం కనిపెట్టుకుని ఉన్న ఒకావిడ.

"అనండి, అనండి, ఇలాంటివే నవ్వుతూ చెయ్యడం, ఏడుస్తూ అనుభవించడం! ఈ సంచితార్థం ఊరికే పోదులెండి" అని శాపనాకారాలు పెట్టింది పేరక్క. గాంధారి నూరుగుర్ని కన్నాదన్నా, ఎలక కన్నాదన్నా ఆశ్చర్యంగానే ఉన్నాది. కాని, పుల్లమ్మ 'అవును కాబోలు నాకు తెలియదు'. అనుకొన్నాది.

సాయంకాలం ఐదుగంటలదాకా పురాణం చెప్పుతారు పండితులు. ఆ తరువాత కూడా ఉండి ధర్మసందేహాలన్నీ అడిగి తెలుసుకొని పేరక్క పండితునితో కలిసి ఇంటికి బయలుదేరుతుంది. ఆవేళ మూడు గంటలకల్లా గాలీ, మేఘం ముంచుకొచ్చేయి. ఇళ్లకి చాలా మంది తోవతీశారు.

"పేరక్కోయ్ మేఘ మెత్తింది!" అన్నాది పుల్లమ్మ.

"ఇంటికన్నా గుడి పదిలం. వెచ్చగా కూర్చో. వెలిశాకే వెళదాము." అన్నాది పేరక్క.

"ఆవకాయే!"

"కోడలుతొత్తు ఎత్తదూ?"

"ఇంకానయం. నిండు చూలాలు. తొత్తులంజా, అవేమిటే ఆ మాటలు?"

"అయితే ఏమంటావు?"

"పోదాం!"

"వెధవ సంతలాగే ఉంది. నిన్ను తీసుకురావడం తప్పు. తెడ్డెక్కడికెళ్లినా ఏగాణియే! వెళ్తే నువ్వెళ్లు. నేన్రాను!" అని చెప్పేసింది.

పుణ్యానికిపోతే పులెత్తుకు పోయిందిట. రూపాయిలు దొంతులకి దొంతులు పెట్టి పెట్టుకొన్న ఆవకాయ. సంవత్సరం తినవలసిన వస్తువు. పుణ్యం పురుషార్థం నాకెందుకని పుల్లమ్మ వెళ్లిపోయింది.

పరుగు పరుగున పోయి తలుపు తట్టింది. తలుపు మనమడు తీశాడు. పెరట్లోకి వెళ్లింది. దొడ్లో ఆవకాయ లేదు. అరుగుమీద జుత్తారబెట్టుకొంటోంది కోడలు.

"నెత్తివాయించా! స్నానం చేసి ఆవకాయ ఎత్తేవా? నిండుచూలాలివి!" అన్నాది.

"ఇంకా నయం వెళ్లక వెళ్లక పురాణానికెళ్లారు!" అని అభిమానం చూపించింది కోడలు.

వానా లేదు. వొంగడూ లేదు. గాల్తో కొట్టుకుపోయింది.

రాత్రి భోజనాలయాయి. పుల్లమ్మ తిండితిని ఎంగిలాకుతో వీధిలో కొచ్చింది. గుమ్మంలో వీధి పెట్రోమేక్సులైటు వెలుగుతోంది. చేతిలో ఎంగిలాకుని ఎగిరి అందుకోవడాని కొచ్చింది ఊరకుక్క. "ఛీ ఛీ ఛీ! వెధవముండా! నీ నెత్తి వాయించిరిగదే!" అని కుక్కని కసిరి కొట్టి దూరంగా రోడ్డువారకి ఎంగిలాకుని పారేసింది. కీచుకీచంటూ పందిపిల్ల వొచ్చి ఎంగి లాకులో మామిడి టెంకని కరచుకొని కొరకడానికి స్వాధీనం కాక తిప్పలు పడుతున్నాది. దాని మీద

ఊరకుక్క 'బొంయ్యా'ని పది పీక కరిచింది. మెడ దగ్గర తెగిపోయి రక్తం బొటబొట కారుతూ, ఏడుస్తూ పడిపోయింది పందిపిల్ల. దొడ్లోంచి తల్లిపంది మదుంకంపు కొడుతూ "ఘర్ ఘర్" మని కుక్క మీదికి యుద్ధానికొచ్చింది. దానివెంట వొచ్చాయి దాని పది పిల్లలూ సొలక్కి సొలగ. పక్క వీధిలోంచి రేచుకుక్క చప్పుడు కాకుండా వొచ్చిపడ్డాది. ప్లీడరుగారి పెంపుడు కుక్క "ఒలీవ్యా" ఒచ్చింది. కుక్కలు మూడు ఏకమై పందుల్ని వెంట పెట్టేయి. కాలభైరవుడి దగ్గర వరహావతారం పరారీ అయిపోయింది. పందిపిల్ల మూలిగి, మూలిగి చచ్చింది.

రేచుకుక్క విస్తర్నంతా తన స్వాధీనం చేసుకొంది. ఊరకుక్క మూతి పెట్టబోయింది. రేచుకుక్క నిప్పులు కక్కుతూ చూసి "య్యాం" అని కరవడానికి పళ్ళిగిలించింది. "కుయ్యో" అంటూ ఊరకుక్క దూరంగా పోయి తోక ముడుచుకొని చూస్తూ నిలబడ్డాది. "ఒలీవ్యా" ఒచ్చి విస్తర్ని లాగింది. రేచుకుక్క దాన్నేమనలేదు. "ఒలీవ్యా" ఆడకుక్క.

పుల్లమ్మంతా చూసింది. పందుల మీద జాలి. కుక్కల మీద కోపం వొచ్చింది. కింది రాయినితీసి ఫైట్టని కొట్టింది. ఇంత రేచుకుక్కా అన్ని కుక్కల్లాగే "కయ్యో కయ్యో" మని కుంటుకుంటూ పారిపోయింది.

పుల్లమ్మ సంతుష్టిపడి ఇంట్లోకెళ్లి పనులు చక్కబెట్టుకొని పక్కవేసింది. కాని నిద్ర పట్టలేదు. ఆవిడ జన్మలో ఏ విషయం మీద బుర్రతో ఆలోచించి ఎరగదు. ఆవిడ బతుక్కి ఆలోచించవలసిన అవసరం కాని, విషయాలు కాని లేవు. ఆ రాత్రి మాత్రం ఎక్కళ్లేని దీర్ఘాలోచనా పట్టుకుంది.

గాంధారికథంతా తనలో తాను పూసగుచ్చి చెప్పుకుంది. తెలిసి చేసినా తెలియక చేసినా కర్మ అనుభవించక తప్పదన్నాడు శాస్త్రులు. సబబుగానే కనబడ్డాది కర్మవాదం. పురాణంలో వాళ్ళని పేరక్క ఏమన్నాది? "నవ్వుతూ చెయ్యడం ఏడుస్తూ అనుభవించడం". ఆలోచించగా ఆలోచించగా వెర్రెక్కువైపోయింది. ఎంగిలాకు పారేస్తే జరిగిన కుక్క జట్టీ జ్ఞాపకం వొచ్చింది. పుల్లమ్మ తల వేడెక్కింది. ముచ్చెమట్లు పోశాయి. గుండె గడగడ లాడిపోయింది.

ఆ కుక్క జట్టీకి తనే కారణం! బద్ధకించకుండా తనేకాని నాలుగడుగులు వేసి దొక్కులో ఎంగిలాకు పారేస్తే ఆ జట్టీ రాకపోను! పందిపిల్ల ప్రాణాలు దాని మూలంగా పోయాయి! కుక్కల సిద్ధాన్నం రాయితో కొట్టిపాడు చేసింది. వాటన్నిటికీ బ్రహ్మదేముడేం శిక్షలు విధిస్తాడో? చచ్చిపోతున్న పందిపిల్ల కళ్లకి కట్టింది.

"హమ్మో!" అన్నాది పుల్లమ్మ. పందిపిల్ల మూలుగుతూ, గింజకుంటూ, నీలుగుతూ కనబడ్డాది.

"హమ్మో!" అని మళ్ళా గట్టిగా కేకేసింది పుల్లమ్మ. ఆమె తలగిర్రని తిరిగిపోయింది. పంచ ప్రాణాలు ఎగిరిపోయాయి. పెరటితలుపు భడీమని తీసింది. అవతల కెళ్లింది. తులసికోటకి సాష్టాంగపడిపోయి గట్టిగా వెంకటరమణమూర్తి పూనిన వాళ్ళలాగ అరచింది.

"శ్రీమన్నారాయణమూర్తీ! తండ్రీ! మహాప్రభో! వరప్రసాదీ! నువ్విచ్చిన కొడుకు నాకొక్కడే తండ్రీ! నేను తెలియక చేసిన పాపాలు మన్నించు నాయనా! పందిపిల్ల చచ్చిపోయిందని ఆ

పాపం నానెత్తిని రుద్దకు బాబో! నా కొడుకు ప్రాణాలు కాపాడు. వాడి చేతిమీదుగా నా ప్రాణాలు తీసుకుపో శ్రీమన్నారాయణమూర్తీ." అంటూ దండకంలాగ ప్రారంభించింది.

ఆ గోలకి కొడుకూ, కోడలూ, పిల్లలు లేచివొచ్చేరు.

"ఏమిటే అమ్మా?" అని కొట్టి కొడుకు అడిగాడు.

"ఇంకేమిటి కావాలి నాయనా? నీ పీకమీదికి తీసుకొచ్చేను. ఆ పందిపిల్ల నా మూలాన్ని చచ్చిపోయింది. గాంధారికి వేసినట్టే ఆ శిక్ష నాక్కూడా వెయ్యొద్దని దేముణ్ణి ప్రార్థిస్తున్నాను!" అన్నాది పుల్లమ్మ.

"పీడకలొచ్చింది". అన్నాది కోడలు.

"పీడకల కాదర్రా, పీకెండిపోతున్నాది. మంచి నీళ్లుతెండి. చెపతాను". అన్నాది.

నీళ్ళు తాగి, తాపీగా ప్రాణాలుపోతున్నట్టు హీనస్వరంతో చెప్పింది. పేరక్క ముక్తిమార్గం చూచుకోమనడం, పురాణానికి వెళ్లడం, గాంధారి కథ, కౌరవుల చావు, తన మూలాన్ని ఎంగిలాకు పారేస్తే కుక్క జట్టీ, పందిపిల్ల చావూ.

"ఒస్సిదిటే! నా ప్రాణాలకేమి భయంలేదు. కావలిస్తే రోజుకో జంతువుని చంపు. నీకేం తఖరులేదు. పోయిపడుకో!" అన్నాడు కొడుకు.

"లేదురా, అలాగ జరుగుతాయటరా. తెలిసి చేసినా తెలియక చేసినా పాపకర్మం అనుభవించక తప్పదుటరా!" అన్నాది పుల్లమ్మ.

"పేరక్కపాటి, ఆ పండితుడుపాటి నాకూ తెలుసు. ఈ ప్రపంచంలో పాపం చేసినవాడికి భగవంతుడు శిక్షవెయ్యడం లేదు. ఖూనీలు చేసిన వాళ్లు, కొంపలు కూల్చిన వాళ్లు బాగానే ఉన్నారు; దేముడు శిక్ష వేస్తున్నది అమాయకత్వాన్ని, తెలివి తక్కువ తనాన్ని".

"ఇంతకీ మూలం పేరక్కకదా? దాని సంగతి తెలుసా? దానికీ ఆ ఉర్లాం పండి తుడికీ..." అంది కోడలు.

"ఏమిటేమిటీ?" అన్నాది పుల్లమ్మ.

"దాని ధైర్యం మీదే ఇన్నాళ్లు ఇక్కడ తిష్టవేశాడు."

"నిజమే!"

"అబద్ధమనుకున్నా వేమిటి?"

"నలభై ఏళ్లు దాటిన మనిషి, జ్ఞాని..."

"నలభై ఏళ్లు దాటినా నీ కోడలుకన్నా అదే గట్టిగా ఉంది. జ్ఞాని కనకే యీ పనులు!"

"కొడుకులున్నారు. ఊరుకొంటున్నారా?"

"ఊరుకోక ఉరెట్టుకుంటారటే అమ్మా? దాని దగ్గర డబ్బుంది. దెబ్బలాడితే అది పట్టుకొని లేచిపోతుంది. పండితుడితో కాశీకి పారిపోతే పుణ్యం పురుషార్థం కూడా దక్కుతాయి!"

"అలాగ చెప్పు. అందుకే అంతా పేరక్కని యీసడిస్తూ వొచ్చేరు.ఇదేనా బోడిద్రౌపది? ఇంకెవరో అనుకొన్నాను!"

"ఇహ వెళ్లు."

"అయితే ఫరవాలేదంటావు?"

"నీ మొహం, వెళ్లు!" అని కొడుకు ఒక్కకసురు కసిరేడు. అప్పుడు పుల్లమ్మ కుదటపడ్డాది.

కాలచక్రం తిరగడంలో పాపపుణ్యాల పర్యవసానం మరిచిపోయింది పుల్లమ్మ. మళ్లా పనసపండులాంటి మనుమణ్ణెత్తింది. బారసాల పీటల మీద కొడుకూ, కోడలూ కలకల్లాడుతూ కూచున్నారు. బారసాల వంటంతా బ్రాహ్మణ్ణి పెట్టకుండా పుల్లమ్మే వండింది. తిన్న వాళ్లంతా పాకం మా బాగుందన్నారు. వచ్చిన వాళ్లంతా "కడుపుచలవ పుల్లమ్మ" దన్నారు.

"వాళ్లు చల్లగా పదికాలాలు వుండడమే నాక్కావలసింది. ఇహన్నేనెలాగా వెళ్ళిపోవలసిందాన్నే. మనుమడికి వొక జంఝ్యం పడేస్తే ఆ బూరెముక్క తిని చచ్చిపోతాను!" అన్నాది పుల్లమ్మ.

❀

ఆంధ్రపత్రిక, 28-4-1942